ISSN 2181-7138

МУҒАЛЛИМ ҲӘМ ҮЗЛИКСИЗ БИЛИМЛЕНДИРИЎ

Илимий-методикалық журнал

2025

5-сан

Өзбекстан Республикасы Министрлер Кабинети жанындағы Жоқарғы Аттестация Комиссиясы Президиумының 25.10.2007 жыл (№138) қарары менен дизимге алынды

Қарақалпақстан Баспа сөз ҳәм хабар агентлиги тәрепинен 2007-жылы 14-февральдан дизимге алынды. №01-044-санлы гуўалық берилген.

Нөкис

5-сан *2025*

сентябрь-октябрь

Қарақалпақстан Республикасы мектепке шекемги ҳәм мектеп билимлендириўи министрлиги, Қары Ниязий атындағы Тәрбия педагогикасы миллий институты Қарақалпақстан филиалы

Редактор:

А. Тилегенов

Редколлегия ағзалары:

Мақсет АЙЫМБЕТОВ
Нағмет АЙЫМБЕТОВ
Айтмурат АЛЬНИЯЗОВ
Сапардурды АБАЕВ
Адхамжон АБДУРАШИТОВ
Хайрулла АЛЯМИНОВ
Мавлюда АЧИЛОВА
Азизжан АБДАЗИМОВ
Шухрат АБДУЛЛАЕВ
Байрамбай ОТЕМУРАТОВ
Злийха ОРАЗЫМБЕТОВА
Мансурбек ОНГАРОВ
Алишер АЛЛАМУРАТОВ
Дилшодхўжа АЙТБАЕВ
Тўлқин АЛЛАЁРОВ
Марифжон АХМЕДОВ
Гулзабира БАБАШЕВА
Умида БАҲАДИРОВА
Фархад БАБАШЕВ
Гулзода БОЙМУРОДОВА
Гулбахар БЕКИМБЕТОВА
Комил ГУЛЯМОВ
Маманазар ДЖУМАЕВ
Асқар ДЖУМАШЕВ
Дилдора ДАВРОНОВА
Мухтар ЕРМЕКБАЕВ (Шимкент, Қазақстан)
Масуда ЗАЙНИТДИНОВА
Алишер ЖУМАНОВ
Гүлнара ЖУМАШЕВА
Айсулу ЖАНАБЕРГЕНОВА
Холбой ИБРАГИМОВ
Шохида ИСТАМОВА
ВОХИД КАРАЕВ
Алима КЕНЖЕБАЕВА (Тараз,Қазақстан)
Сарсенбай КАЗАХБАЕВ
Мохира КУВВАТОВА
Комилжон КАРИМОВ
Джавдод ПЎЛАТОВ
Ярмухаммат МАДАЛИЕВ (Шимкент, Қазақстан)
Меруерт ПАЗЫЛОВА
Барлыкбай ПРЕНОВ
Пердебай НАЖИМОВ
Искендер НАЖИМОВ
Асқарбай НИЯЗОВ
Сабит НУРЖАНОВ
Захия НАРИМБЕТОВА
Хушбоқ НОРБЎТАЕВ
Ойниса МУСУРМОНОВА
Уролбой МИРСАНОВ
Сафо МАТЧОН
Шукурилло МАРДОНОВ
Абдулхамид МИРЗАЕВ
Шахло МИРЗАЕВА
Дармонжон МАХМУДОВА
АбдимуратЕСЕМУРАТОВ
Даулетназар СЕЙИТКАСЫМОВ
Қалыбай ПРИМБЕТОВ
Раъно ОРИПОВА
Бахтиёр РАХИМОВ
Норим РАХМАНОВ
Муқаддас РАХМАНОВА
Светлана СМИРНОВА (Москва, Россия)
Тажибай САПАРБАЕВ
Мухаббат САЛАЕВА
Гўзал СОДИҚОВА
Улбосын СЕЙТЖАНОВА
Айдын СУЛТАНОВА
Амина ТЕМИРБЕКОВА
Нурзода ТОШЕВА
Куанишбек ТУРЕКЕЕВ
Тажибай УТЕБАЕВ
Амангелди УТЕПБЕРГЕНОВ
Мамбеткерим ҚУДАЙБЕРГЕНОВ
Амангелди ҚАМАЛОВ
Тажикал КУДАЙБЕРГЕНОВА
Дилором ШАМСИЕВА
Ойбахор ШАМИЕВА
Ризамат ШОДИЕВ
Зафар ЧОРШАНБИЕВ
Рустам ФАЙЗУЛЛАЕВ
Дўстназар ХИММАТАЛИЕВ
Тармиза ХУРВАЛИЕВА
Умид ХОДЖАМҚУЛОВ
Жавлонбек ХУДОЙБЕРГЕНОВ
Гулрухсор ЭРГАШЕВА
Гавхар ЭШЧАНОВА
Қонысбай ЮСУПОВ
Гулара ЮСУПОВА

МАЗМУНЫ

ТИЛ ҲӘМ ӘДЕБИЯТ

Aytnazarova U.Q. T.Jumamuratov shiǵarmalari tilindegi pragmatikaliq belgiler 7
Дарменов А.А. Әдебият сабақларында поэзиялық шығармаларды оқытыўдың теориялық ҳәм әмелий әҳмийети 12
Sultanova J.B. XX ásir qaraqalpaq ádebiy erteleriniń tipologiyası 17
Sultanova J. B. Z. Gyokalptıń ádebiy ertekler janrında dóretiwshilik sheberligi tipologiyası 23
Embergenova R. Sh. Ayapov she'riyatida metaforalarning uslubiy qo'llanilish xususiyatlari 31

ПЕДАГОГИКА, ПСИХОЛОГИЯ

Султаниязов М.Б. XXI-әсирдиң оқыў процессинде оқытыўшының роли 37
Оразымбетов Е.К. Жасларда ўатансүйиўшилик тәрбияны қәлиплестириўдиң өзине тән өзгешеликлери 42
Saparov A.T. Jaslardí ruwxíy, ádep-ikramlíqqa tárbiyalawda xalíq dóretpeleriniń orní 48
Ashurova G.Sh. Bo'lajak o'qituvchilarning kasbiy kompetentligini rivojlantirishda vitagen ta'lim texnologiyasini imkoniyati 53
Bononorova Yo.A. Talabalarning mashg'ulotlarni loyihalashga oid kompetentligini rivojlantirishda web-platformalardan foydalanish bo'yicha xorijiy tajribalar va ularni ommalashtirish 60
Hoshimov O.P. Talabalarning obyektga yo'naltirilgan dasturlash muhitida ilovalarni ishlab chiqishga oid kompetentligini rivojlantirishga qo'yiladigan tamoyillar 66
Shomurotova X.B. Umumiy o'rta ta'lim maktabi o'quvchilarining biologiya fanidan darsdan tashqari o'quv faoliyatini tashkil etishda tayaniladigan tamoyillar 71
Teshayeva M.S. O'quvchilarni biologiya fanidan kompetensiyasini shakillantirish modeli 76
Begjanova Z.T. Oliy ta'lim muassasalarining ta'lim va tarbiya jarayonida smart platformalardan foydalanish muammolari 81
Navruzov B.I. Global tarmoq makonida talabalarning tarbiyaviy immunitetini rivojlantirish muammolari 87
Sobirova Z.K. Oliy ta'lim talabalarida xorijiy tillarni o'qitishda sun'iy intellektdan foydalanishning pedagogik zaruriyati 92
Қурбанов О.Х. Ўқувчиларининг интеллектуал салоҳиятини мантиқий фикрлаш асосида ривожлантириш назарияси 98
Gaipov D.J. Talabalarda stressni boshqarish va xulqni korreksiyalash ko'nikmalarini rivojlantirishning innovatsion mexanizmlari 103
O'rinboyeva I.R. Talabalarda tanqidiy fikrlash va ijodkorlik kompetensiyalarini shakllantirishda interfaol metodlarning samaradorligi 109
Begaliev N. Oliy ta'lim muassasalarida tyutorlk faoliyatining o'rni, mazmuni va mexanizmi 114
Axmedova N. B. Tabiiy fanlarni o'qitishda zamonaviy pedagogik texnologiyalar: innovatsion yondashuvlar 120
Tangirbergenova M.K. Mustaqil ta'lim jarayonida bo'lajak o'qituvchilarni innovatsion texnologiyalar asosida o'qitishning dolzarb masalalari 126
Химматалиев Д.О., Хидиров Б.Д. Рақамли технологик ва педагогик билимлар контекстида бўлажак муҳандисларни касбий компетентлигини шакллантириш 131
Хидиров Б.Д. Рақамли технологик ва педагогик билимлар контекстида бўлажак муҳандисларни касбий фаолиятга тайёрлаш методикасини такомиллаштириш 137
Daminova Yu.S., Turdiyeva U. E. O'quvchi yoshlarni muhandislik kasblariga yo'naltirishning ilmiy-metodik asoslari 143
Daminova Yu.S. Raqamli texnologiyalar asosida o'qituvchilarning kasbiy rivojlanishida interaktiv ta'lim muhiti 149
Astanova M. Oliy ta'lim tizimida zamonaviy ta'lim texnologiyalarini joriy etish bo'yicha xorijiy tajribalar 154

Astanova M. Ta’lim muassasalari ta’lim-tarbiya sifatini baholash uchun axborot tizimlariga qo’yiladigan talablar 159
Makamov A.X. O‘quvchilarni innovatsion yondashuvlar asosida harbiy vatanparvarlik ruhida tarbiyalash jarayonlarini takomillashtirish muhim pedagogik muammo sifatida 165
Tojiboyev A.R. Bo’lajak jismoniy tarbiya o‘qituvchilarilariining ma’naviy-axloqiy sifatlarini innovatsion yondashuvlar asosida rivojlantirish muhim pedagogik muammo sifatida 172
Bayniyazova G. Духовно-нравственные основы непрерывного образования в Республике Узбекистане 178
Рахимов Б.Х. Качество образования как гарантия повышения интеллектуального потенциала будущих учителей 184

МИЛЛИЙ ИДЕЯ ҲӘМ РУЎХЫЙЛЫҚ ТИЙКАРЛАРЫ, ТАРИЙХ, ФИЛОСОФИЯ

Hakimov H.G. Milliy kurash turlarining kelib chiqishi va rivojlanish tarixi hamda metodikasi 190
Suyarov A.M. IX–XV asrlarda o‘rta osiyoda yashagan buyuk mutafakkirlarning iqtisodiy qarashlari 195

ФИЗИКА, МАТЕМАТИКА, ИНФОРМАТИКА

Djumabaev N. Kub koren’ qatnasqan ańlatpalardıń mánislerin tabıw usılları 200
Paluanova A.D. Fizikadan klastan tis jumislardi shólkemlestiriw hám olardiń áhmieti 204
Аширбекова С.У., Ешбаева М. Формирование критического мышления при изучении оптики в школе 208
Аширбекова С.У., Сейтмуратова Г. Использование историй и нарратива в преподавании астрономии в школе 215

БАСЛАЎЫШ КЛАСС, МЕКТЕПКЕ ШЕКЕМГИ ТӘРБИЯ

Utebaev T.T. Kishi jastaǵí mektep oqíwshílarína ruxíylíq tárbiya beriwde xalíq pedagogikasíníń áhmiyeti 223
Уразимова Т.В. Мектепке шекемги жастағы балаларды руўхый-дөретиўшилик тәрбиялаўдың тийкарлары 228
Oteniyazova Sh.E. Balalardí ádep-ikramlílíqqa tárbiyalawda milliy miyraslarímízdíń tutqan orní 234
Jabbarbergenov Sh.E. Esitiwinde kemshílígí bolǵan balalardi social ómirge maslastiriwda pedagogikaliq hám psixologiyaliq jantasiw máseleleri 240
Abdurashidov A.A. Bola tarbiyasida oilaning o'rni masalalari 244
Norbo‘tayev X.B. Boshlang‘ich sinf o‘quvchilarida ekologik madaniyatni shakllantirishning o‘ziga xos xususiyatlari 249
Suvanova S.B. Maktabgacha katta yoshdagi bolalarda rivojlantiruvchi markazlar asosida ekalogik madaniyatini rivojlantirishda xorij tajribasi 254
**Abdullajonova Sh., Meliqo`ziyeva M.** Boshlang`ich sinf o`quvchilarining huquqiy bilimlarini rvojlantirishning pedagogik asoslari 260
Yarmatov Sh. Bo‘lajak boshlang‘ich sinf o‘qituvchilarining ijodiy faolligini rivojlantirish mazmuni 264
Tajimuratov A.J. Logoritmika – erta yoshdagi bolalar nutqini rivojlantirishning samarali vositasi 269
Dauletmuratova S.Z. Boshlang‘ich sinf o‘quvchilarida matematik tafakkurni rivojlantirishda zamonaviy pedagogik texnologiyalar 273
Jumasheva G.X., Tursınbaeva A.M. Kompetensiyaviy yondashuv asosida bo‘lajak tarbiyachilarni kasbiy faoliyatga tayyorlash texnologiyasining nazariy asoslari 277
Jumasheva G.X., Bayjanov T.J., Nurniyazova G.D. Maktabgacha ta’lim tashkilotlarida “Ilk va maktagacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo’yiladigan davlat talablari”ning mazmun va mohiyati 281

Jumasheva G.X., Bisenova D.A. Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida tarbiyalanuvchilar bilan pedagogik diagnostik faoliyatni tashkil etish vositalarining nazariy asoslari 286
Jumasheva G.X., Kamalova S.A. Maktabgacha yoshdagi bolalarda nutq madaniyatini shakllantirishning nazariy asoslari 291

ТАСВИРИЙ САЪНАТ

Уразимова Т.В. Әмелий-безеў өнер түрлери талабалардың көркем дөретиўшилик қәбилетлериниң тийкары сыпатында 296

СОЦИАЛЛЫҚ ПЕДАГОГИКА

Saparbayeva G.A. Pedagog- tárbiyashiniń kásiplik kompetentligin rawajlandiriwda metodikaliq xizmettiń roli 303
Berdımurodova M.A. Umumta'lim maktablarining boshqaruv faoliyatida marketing xizmatlarini tashkil etish 308
Ximmataliyev D.O.,Eshbekova G. X. Xorijiy tillarni o'rgatishdagi ilk tarixiy metodning yaralishi va amaliy tavsiyalar 317
Ximmataliev D.O., Omonova N.P. Uzluksiz inklyuziv ta'limni tashkil etishning ilmiy-nazariy asoslari 325
Bekmuratov A.K. Akmeologik va kompetensiyaga asoslangan yondashuvlarni integratsiyalash orqali bo'lajak o'qituvchilarda prognozlash ko'nikmalarini rivojlantirish 334
Gayupova S.X. Pedagogik ta'limni modernizatsiyalashda innovatsion klaster modelining nazariy, amaliy va strategik ahamiyati 341
Rasulov A.N. Oliy ta'lim tizimini modernizatsiyalash jarayonida talabalarning boshqaruv kompetensiyalarini rivojlantirishning zarurligi va imkoniyatlari 350
Kaxramonova Sh.X. O'qituvchi kasbi nufuzini oshirish va uni rag'batlantirishning imkoniyatlari 354
Tursunaliyeva G. O'quvchilarda kasbiy kompetensiyalarni shaklantirish bosqichlari 360
To'lqinova F.A. Maktabgacha ta'lim tizimining ilmiy va amaliy metodologik asoslari 365
Primqulova A.M. Yashil iqtisodiyot va barqaror rivojlanish: O'zbekiston uchun yangi imkoniyatlar 369
Kuralova A.G. Tashqi mehnat migratsiyasining iqtisodiy o'sishga ta'siri va ichki mehnat bozori bilan o'zaro bog'liqligi 374
Xujakulov A. K. Texnik yo'nalishlarning bo'lajak bakalavrlarida gipotetik tafakkurni shakllantirishning pedagogik shart-sharoitlari 379
Sultanov X.E. Pedagogika oliy ta'lim muasasalarida badiiy ta'limni klaster usulida integratsiyalash imkoniyatlari 388
Umarova Sh.B. Sharq mutafakkirlarining axloqiy qarashlarini ta'lim jarayonida qo'llash imkoniyatlari 395
Rajabova M. Alohida ehtiyojli bolalarning nutqini rivojlantirishda fonetik ritmika texnologiyasining tamoyil va usullarining o'ziga xoligi 400
Safiyeva M.A. Inklyuziv ta'limda pedagoglarning kasbiy kompetensiyasini rivojlantirish: muammolar va innovatsion yondashuvlar 407
Qodirova F.U. Inklyuziv ta'lim jarayonida axloqiy qadriyatlar va tolerantlikni shakllantirishning pedagogik asoslari 413
Raimdjanova G.B. O'zbekistonda psixologlari tadqiqotlarida to'liq va noto'liq oila fenomening o'rganilishi 418
Abduvoxobova A.O., Raimdjanov M.T. Psixoanalitik tadqiqotlar doirasida onalik hodisasining o'rganilishi 425
Qodirov I. Talabalarning g'oyaviy-mafkuraviy kompetentliligini rivojlantirish tuzilmasi va komponentlari 431

OLIY TA'LIM TIZIMINI MODERNIZATSIYALASH JARAYONIDA TALABALARNING BOSHQARUV KOMPETENSIYALARINI RIVOJLANTIRISHNING ZARURLIGI VA IMKONIYATLARI

Rasulov A.N.
Chirchiq davlat pedagogika universiteti
Menejment kafedrasi dotsenti p.f.f.d.(PhD).

Tayanch so'zlar: modernizatsiya, boshqaruv kompetensiyasi, modernizatsiya, ta'lim texnologiyal, jamiyat, uzluksiz ta'lim, moliyaviy erkinlig, kompaniya, ehtiyoj, boshqaruv kompetensiya, vaqt boshqaruvi, resurslar.
Ключевые слова: модернизация, управленческая компетентность, модернизация, образовательные технологии, общество, непрерывное образование, финансовая свобода, компания, потребность, управленческая компетентность, управление временем, ресурсы.
Key words: modernization, management competence, modernization, educational technologies, society, continuous education, financial freedom, company, need, management competence, time management, resources.

РЕЗЮМЕ:
Maqolada Oliy ta'lim tizimini modernizatsiyalash jarayonida talabalarning boshqaruv kompetensiyalarini rivojlantirishning zarurligi va imkoniyatlari to'g'risida fikr yuritilib, taklif va tavsiyalar berilgan.
РЕЗЮМЕ:
В статье рассматриваются необходимость и возможности развития управленческих компетенций студентов в процессе модернизации системы высшего образования, предложения и рекомендации.
SUMMARY:
The article examines the need and possibilities for developing students' management competencies in the process of modernizing the higher education system, proposals and recommendations.

O'zbekiston Respublikasi oliy ta'lim tizimini 2030 yilgacha rivojlantirish Kontseptsiyasi sohadagi yangi islohotlar uchun debocha vazifasini bajarib bermoqda.

Oliy ta'lim tizimini modernizatsiya qilish jarayonida talabalarni faqatgina nazariy bilim bilan ta'minlash emas, balki ularning boshqaruv kompetensiyalarini rivojlantirish ham muhim ahamiyat kasb etadi. Zamonaviy mehnat bozorida

talab qilinadigan mutaxassis faqat texnik bilimga ega bo‘lib qolmay, balki yetakchilik, strategik fikrlash, muammolarni hal qilish va jamoani boshqarish qobiliyatlariga ham ega bo‘lishi kerak.

Modernizatsiya - (lotincha - modeme – eng yangi) – takomillashtirilgan, yaxshilangan, yangi talabalarga javob bera oladigan degan ma’noni bildiradi. Ushbu so’z borgan sari hayotning barcha jabhalarida keng qo’llanilib bormoqda. Mazkur modernizatsiya shaxsni o‘qitish va tarbiyalashga oid eng yaxshi an’analarni saqlab qolgan va boyitgan holda majmuaviy xarakter kasb etib, ta’lim tizimining barcha sohalarini to‘la qamrab oladi va jamiyatda qaror topgan malakali mutaxassislarni tayyorlash borasidagi ehtiyojni qondirishga xizmat qiladi.

Ta’lim tizimining modernizatsiyalashda quyidagi ustuvor vazifalar hal qilinadi:

- har bir shaxsning to‘laqonli ta’lim olishida boshqalar bilan teng huquqliligi va ta’lim olishning ochiqligini ta’minlash;
- uzluksiz ta’lim tizimida yangi sifat ko‘rsatkichlariga erishish;
- yangi ta’lim resurslarini jalb qilish va ulardan samarali foydalanish asosida uzluksiz ta’lim tizimida samarali me’yoriy-huquqiy va tashkiliy- iqtisodiy mexanizmlarni shakllantirish;
- davlat va jamiyatning qo‘llab-quvvatlashi negizida ta’lim tizimi xodimlarining ijtimoiy maqomi va kasbiy kompetentligini rivojlantirish;
- ta’lim tizimining davlat va jamoatchilik boshqaruviga asoslanganlik tamoyiliga muvofiq ta’lim jarayoni ishtirokchilari – talabalar, pedagoglar, ota onalar va ta’lim muassasalarining rolini oshirish.

Oliy ta'lim tizimini modernizatsiyalash jarayoni nafaqat o'quv dasturlarini yangilash va texnologiyalarni tatbiq etish, balki talabalarning boshqaruv kompetensiyalarini rivojlantirishga ham qaratilgan. Zamonaviy mehnat bozorida muvaffaqiyat qozonish uchun talabalarga nafaqat nazariy bilimlar, balki liderlik, qaror qabul qilish, strategik fikrlash va muammolarni hal qilish ko'nikmalari ham zarur. Oliy ta’lim tizimi – mamlakatning iqtisodiy va ijtimoiy taraqqiyotini belgilovchi muhim omillardan biri. Zamonaviy jamiyat talablarining o‘zgarishi, texnologik inqiloblar va globalizatsiya jarayonlari oliy ta’lim tizimining doimiy ravishda modernizatsiya qilinishini taqozo etmoqda. Oliy ta’limni modernizatsiyalash nafaqat ilm-fan va texnologiyalarni rivojlantirishga, balki iqtisodiy o‘sishga ham ijobiy ta’sir ko‘rsatadi. O‘zbekiston ham xalqaro tajribani inobatga olgan holda oliy ta’lim tizimini modernizatsiya qilish bo‘yicha qator islohotlarni amalga oshirmoqda.

1. Raqamlashtirish va onlayn ta’limni rivojlantirish

- Oliy ta'lim muassasalarida elektron ta'lim platformalari joriy etilmoqda. Masalan, moocs.edu.uz platformasi orqali talabalar turli kurslarni o'qishlari mumkin.

- 2023-yildan boshlab ko'plab universitetlarda gibrid ta'lim tizimi joriy qilindi.

2. Xalqaro hamkorlik va xorijiy filiallar ochilishi

- O'zbekiston nufuzli xorijiy universitetlarning filiallarini ochish bo'yicha faoliyat olib bormoqda.

- Talabalar uchun xalqaro grant va stipendiyalar ajratish tizimi kengaytirildi.

3. Ta'lim dasturlarini mehnat bozoriga moslashtirish

- O'zbekistonda ta'lim va sanoat integratsiyasi jarayoni kuchaymoqda. Masalan, IT Park va boshqa texnoparklar talabalarga real amaliy loyihalarda ishtirok etish imkoniyatini bermoqda.

- "El-yurt umidi" jamg'armasi orqali iqtidorli yoshlar yetakchi xorijiy universitetlarda o'qishga yuborilmoqda.

4. Oliy ta'lim muassasalarining ilmiy tadqiqot markazlariga aylanishi

- O'zbekistonda oliy ta'lim muassasalari ilmiy tadqiqot va innovatsiyalar markazlariga aylantirilmoqda. 2022-yilda ilmiy tadqiqotga ajratilgan mablag' 2 barobarga oshirildi.

- Xorijiy va mahalliy kompaniyalar bilan hamkorlikda ilmiy laboratoriyalar tashkil etilmoqda.

5. Ta'limning moliyaviy erkinligini oshirish

- Oliy ta'lim muassasalariga akademik va moliyaviy mustaqillik berish jarayoni boshlandi.

- 2021-yildan boshlab davlat universitetlari o'z budjetlarini mustaqil shakllantirish huquqiga ega bo'ldi.

Boshqaruv kompetensiyalari – bu shaxsning samarali rahbar va menejer bo'lishi uchun zarur bo'lgan bilim, ko'nikma va malakalar to'plamidir.

Ular quyidagi asosiy yo'nalishlarni o'z ichiga oladi:

- Strategik fikrlash – uzoq muddatli rejalashtirish va maqsadlarni aniq belgilash.

- Liderlik va jamoani boshqarish – jamoani motivatsiya qilish, tashabbus ko'rsatish va resurslarni samarali taqsimlash.

- Tahliliy va tanqidiy fikrlash – murakkab muammolarni hal qilish, ma'lumotlarni tahlil qilish.

- Qaror qabul qilish – tezkor va samarali qarorlar qabul qilish qobiliyati.

- Kommunikatsiya ko'nikmalari – jamoa bilan samarali muloqot qilish, muvofiqlashtirish.

- Loyiha va vaqt boshqaruvi – o‘z faoliyatini rejalashtirish va samaradorlikni oshirish.

Dunyodagi nufuzli universitetlar oliy ta’limda boshqaruv kompetensiyalarini rivojlantirishga alohida e’tibor qaratmoqda.

Zamonaviy oliy ta’lim tizimi talabalarning faqat akademik bilim olishini emas, balki ularda real hayotda va professional faoliyatda qo‘llay oladigan kompetensiyalarni shakllantirishni ham o‘z oldiga maqsad qilib qo‘yishi lozim.

Shuni ayutishimiz mumkin, yuqoridagi tavsiyalarga amal qilish orqali Oliy ta’lim tizimini modernizatsiyalash jarayonida talabalarning boshqaruv kompetensiyalarini rivojlantirish imkoniyatlariga erishish mumkin bo‘ladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining “Raqamli O‘zbekiston - 2030” strategiyasini tasdiqlash va uni samarali amalga oshirish chora-tadbirlari to‘g‘risida” 2020-yil 5-oktabrdagi PF-6079-son Farmoni.
2. Xamdamova G.A. va boshqalar. Innovatsion menejment. O‘quv qo‘llanma. “Iqtisod-moliya”, 2018 yil, -242 b.
3. Po‘latov Sh.P. Ta’lim menejmenti yoxud ta’lim muassasasini ilmiy-metodik boshqarishga innovatsion yondashuv./ T.: “Yosh kuch”.2022 y.
4. A.N.Rasulov Pedagogik menejment / T.: “Osiyo tur”.2024 y.